

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1990/6
KARAR NO : 1990/6

ÖZET: Trafik görevlilerince kesilen trafik cezasının kaldırılması isteği ile açılan davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

2247/19.mol.

21.4.1990 gün

20493 sayı

Davacı : Doğan Karataş
Karşı taraf : İzmir Trafik Şb. Müd.

O L A Y : Davacı, 17/9/1989 tarihinde el arabası götürmekte olan bir kadına çarpmış ancak, hiçbir hasar meydana gelmediğinden el arabası süren kadının ve yanındaki kardeşinin şikayetçi olmamaları üzerine olay yerinden uzaklaşmıştır. Bilahare kadın şikayetçi olduğundan, İzmir Trafik Şube Müdürlüğünce 18/9/1989 tarih ve 472150 sayılı trafik ceza tutanağı ile 100.000 lira para cezası kesilmiş ve tebliğ edilmiştir.

Davacı bu cezanın kaldırılması isteği ile adli yargıya başvurmuş, İzmir 1. Sulh Ceza Mahkemesi 3/10/1989 gününde, 3070/2970 sayı ile; ceza tutanağının 2918 sayılı Kanununun 81/3. maddesine göre düzenlendiği, bu maddenin 11/11/1988 tarihinde yürürlüğe giren 3493 Sayılı Kanununun 46. maddesi ile değiştirilerek bu kanuna göre kesilen cezaların idari cezaya dönüştürüldüğü, böylece davaya bakma görevinin idari yargıya ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; karar Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 305. maddesi uyarınca kesinleşmiştir.

Davacı, bunun üzerine 8/11/1989 tarihinde, aynı istekle idari yargıda dava açmıştır. İzmir 3. İdare Mahkemesi; 27/12/1989 gün ve 1372 sayılı; bazı cezaların idari cezaya dönüştürülmesine ilişkin 3493 Sayılı Kanununun 49. maddesiyle 2918 Sayılı Kanununun 115. maddesinin değiştirildiğini ancak, 116. maddenin üçüncü fıkrasında araç sahiplerinin, kesilen cezalara yedi gün içinde yetkili mahkemeye itiraz edebileceklerinin hükmüne bağlandığını, 116. maddede geçen yetkili mahkemenin 112. maddede belirtilen trafik ve sulh ceza mahkemeleri olduğunu belirterek 2247 Sayılı Kanununun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş, dosya mahkeme başkanlığının 27/2/1990 gün ve 1372 sayılı yazıları ekinde Uyuşmazlık Mahkemesine intikal etmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Milleti adına karar veren Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, Muammer Turan'ın Başkanlığında, Hüseyin Örmeci, Kaya Öztekin, Erol Çırakman, Rüştü Altay, Abdullah Demir ve Osman Şimşek'in katılmaları ile yaptığı 2/4/1990 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim Ayten Anıl'ın raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Savcı İsmet Gökalp ile Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı M. İlhan Dinç'in 2918 sayılı Kanunda değişiklik yapan 3493 Sayılı Kanununun 49. maddesi ile 115. maddede değiştirilmiş isede, bu tür cezalara yapılacak itirazların sulh ceza mahkemeleri

nin görevine girdiğine dair 112. madde hükmünde bir değişiklik yapılmadığından davanın adli yargı yerinde çözülmesi gerektiği yolunda sözlü ve yazılı açıklamaları alındıktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Uyumsuzluk konusu 2918 Sayılı Kanununun 81/3. maddesi uyarınca kesilen 100.000 liralık trafik para cezasının "idari para cezası"na dönüştürülmüş olması sebebiyle cezanın kaldırılması istemine ilişkin davanın çözümünün, idari yargınının yoksa adli yargınının görevinde olduğu hususudur.

18/10/1983 gün ve 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun 81. maddesinde trafik kazalarına karışanların uyması gereken kurallar açıklanmış, aynı madde nin 3/11/1988 gün ve 3493 Sayılı Kanununun 46. maddesi ile değişen paragrafında da "anlaşma hali dışında maddi hasarlı ölümlü veya yaralanmalı trafik kazalarında zabitanın iznini almadan zaruret dışında olay yerinden ayrılan veya (b) bendindeki hükümlere uymayan sürücüler yüzbin lira para cezası ile cezalandırılırlar" hükmü yer almıştır. 81. maddenin (b) bendinde ise; trafik kazasına karışanların "kazada ölen, yaralanan veya maddi hasar varsa ise, bu kaza trafiği, can ve mal güvenliğini etkilemiyorsa, sorumluluğun saptanmasında yararlı olacak kanıt ve izler dahil, kaza yerindeki durumu değiştirmemek" zorunda oldukları belirtilmiş; aynı kanununun 112. maddesinde bu kanundaki suçlarla ilgili davalara trafik mahkemelerinde bunların bulunmadığı yerlerde sulh ceza mahkemelerinde bakılacağı açıkça gösterilmiştir.

11/11/1988 gününde yürürlüğe giren 3493 sayılı "6831 Sayılı Orman Kanununda 1475 Sayılı İş Kanununda, 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununda ve 2926 Sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununda Değişiklikler Yapılmasına ve Bu Kanunlardaki Bazı Cezaların İdari Cezaya Dönüştürülmesine Dair Kanun" ile yukarıda sözü edilen trafik cezası idari cezaya dönüştürülmüştür.

İdari ceza, idarenin kamu düzenini koruması ve yükümlülüklerin yerine getirilmesinin sağlanması amacıyla yönelik bir ceza müeyyidesidir. İdare, idari cezayı kendi organları eliyle kararlaştırır ve uygular. Adli ceza ise Devlet adına yargı organı tarafından verilir ve tatbik edilir. Özetle: Kesilmesi ve uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli değil idari cezalardır.

İdari cezalar, idare organları tarafından ve idari usullere göre kesilip uygulandığından idari işlem niteliğindedirler. Ancak kanunlarında bu tür cezalar için itiraz mercilerinin gösterilmemesi halinde bu konudaki davalar idari yargıda görülmektedir. Oysa, yukarıda belirtildiği üzere 2918 Sayılı Kanundaki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler 112. maddesinde açıkça belli edilmiştir. Bu cezaların idari cezaya dönüştürülmesini öngören kanun halen yürürlükte olan 112. madde hükmünü değiştirmemiştir. Bu madde adli yargıyı yetkili kılmaktadır.

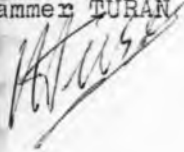
Esasen trafik para cezasının bütün yönleriyle idari cezaya benzemesi sözkonusu değildir. Öte yandan kanun koyucu bu ceza işlemlerine karşı ilgililerce

yapılan tesbitin gerçeğe aykırılığını ve maddi hatanın varlığını ileri sürerek yapacağı itirazların adli yargı yoluyla incelenmesini uygun görerek kanunda açıkça gösterilmiş bulunması itibariyle yargı yolunun değiştirilmesi kanun koyucunun amacına ters düşer.

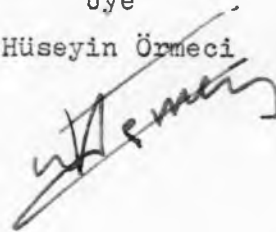
Bu itibarla, kesilen trafik para cezasının kaldırılması istemine ilişkin dava adli yargının görevinde bulunduğu İzmir 3. İdare Mahkemesince vaki başvurusunun kabulü ile İzmir 1. Sulh Ceza Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğinden, İzmir 3. İdare Mahkemesinin 27/12/1989 gün, 372 sayılı vaki başvurusunun kabulüne, İzmir 1. Sulh Ceza Mahkemesinin 3/10/1989 günlü, 3070/2970 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 2/4/1990 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

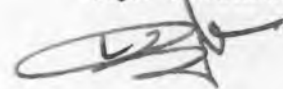
Başkan
Muammer TURAN

Üye
Hüseyin Örmeci

Üye
Kaya Öztekin

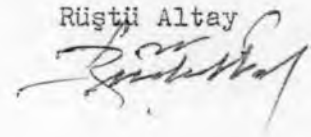
Bu kararın Resmî gazete'de yayımı uygundur.

Başkan

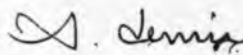
Üye
Erol Çırakman

Üye
Rüştü Altay

Üye
Abdullah Demir

Üye
Osman Şimşek

